

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XIX. Gregorium Thaumaturgum & Athenodorum fratres, aliosque in literis
sacris & profanis instituit, Isaiam & Ezechielem Commentariis exponit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A adv. Rufin. cap. 5. & ipsius etiam Origenis, qui in Epistola ad Amicos Alexandrinos post exilium ipsius scripta, Demetrium aliosque adversum se consentientes ulciscitur.

XVI. Postquam ex hoc tumultu Casaream sese recepit Origenes, fama suarum calumniarum appetitæ consuluit, & submissas in nominis sui oppugnationem à Demetrio literas scripta ea quam dixi ad amicos quosdam suos Alexandria Epistola luculenter confutavit. In qua etiam si maledictis abstinere se velle declarat, asperè tamen & acerbè Demetrium, eique consentientes adversum se Episcopos perstringit, & illatam sibi injuriam, inflictoque Anathematismos refellit. Nec minus ob Demetrii Decreta & Alexandrinam Synodos Ecclesiasticis munus defunctus est; docebat publice, & in Ecclesia de rebus sacris ad populum diserebat; atque hæc non Casariensis Episcopi modo, & Hierosolymitani permisso, sed jussu etiam; qui ad hunc unum Scripturæ sacræ interpretandæ munus detulerunt. Cum enim in ejus causa varia essent variorum sententiæ, duasque velut in partes universa abisset Ecclesia; insensibilis reliquis patrocinium ejus ac defensionem Palaestina, Phœnicia, & Arabia susceperunt: quarum auctoritate fretus sese Sacerdotio ac Ecclesiæ communionem excidisse minime ratus est, & inter eas gradum suum ac dignitatem obtinuit.

XVII. Hierosolymam quoque ipsidem circiter temporibus adiit, Christi, Apostolorumque visurus vestigia. Ibi vehementer ab eo petijt Sacerdotum collegium, ut in Ecclesia verba faceret; cumque vim ad impetrandum propemodum adhiberet qui præerant sacris, assurgens ille assumpto libro unde sibi argumentum deligeret, in hunc c. Psalmo 49 versum forte incidit: *Pecatori autem dixit Deus, Quare tu enarras iustitias meas, & assumis testamentum meum per os tuum?* quo recitato, quasi sua sibi à Deo perfidia exprobraretur, in tantos luctus incidit, ut adstantibus universis lacrymas excuteret. Cum vero se aliquando Christi, Apostolorumque perivestigia alicubi significaverit, his temporibus id tribui posse censemus. Inde vero non multo post digressus est.

XVIII. Scribit Epiphanius Tyrum concessisse ipsum post Hierosolymitanum iter, atque ibi per annorum octo & viginti decursum in interpretandis, juxta Ambrosij postulatam, Scripturis otium suum consumpsisse. Dicerem corruptum à librariis numerum, nisi duobus apud Epiphanium locis haberetur idem, aliorumque suffragio confirmaretur. Dicendum potius id ex vulgi sermonibus, ut alia pleraque, Epiphanium accepisse; utrobique enim addit, *ὡς ἂν ἴδωμεν ἔχει*, falsum autem penitus fuisse: cum enim anno Christi circiter 254 diem suum obierit Origenes, uti infra demonstrabimus, anno vero ætatis suæ 69; postquam Alexandria excessit, anni admodum 23 intercesserunt ad ejus obitum; quorum nonnullos etiam Casareæ Stratonis, Hierosolymæ, Casareæ Cappadocum, Athenis, & in alijs locis contrivit. Merito ergo hic Epiphanium arguit Petavius. Annos quidem 28 Alexandria literis docendis præstitit, ut observatum est Halloxio: nam amisso patre statim sibi docendo victum quasiivit, natus annos circiter octodecim. Hinc ad annum ætatis 46, quo Alexandria ejectus est, anni interjacent omnino 28. Atque hanc Epiphanius fuisse errandi causam credi potest.

XIX. Simul ut Casaream venit Origenes Alexandria relicta, ibi literarum studijs præfectus est, statimque ad capessendas disciplinas, sed potissimum sanctiores cum docendo, tum scribendo universos excitavit, sed duos præcipue magni nominis adolecentes, Neocæsarea oriundos, claris genitos parentibus, sed à Christo alienis, Theodorum, qui & Gregorius appellatus est, & Thaumaturgi cognomen meruit, ejusque fratrem Athenodorum. Qui cum Iuris Romani studijs operam daturi Athenis Berytum venissent, ubi tum vigeabat legum doctrina, casu nescio quo Casaream delati, in Origenem recens illuc appulsam una cum Firmiliano inciderunt. Socrates fama Origenis excitos eo contendisse narrat. Is excellenti adolescentum illorum indole perspecta, ea utrumque humanitate, ea comitate morum in sui apertem traxit, & adhortationibus, scriptisque ad Gregorium libellis ad virtutem ita arroxit, ut per totum quinquennium ei sese interioribus literis erudiendos in idem contubernium adjungerent, tantamque ex ejus præceptionibus Philosophiæ & Mathematicarum artium noticiam hautirent, quanta ad perfectam Sacrarum Literarum interpretationem usui esset futura. Cujus operæ is demum fructus fuit, ut alter editis miraculis (unde & cognomen reportavit) clarus, alter martyrij corona insignis, post gestos in patria Episcopatus uterque obierit. Eos ad Christianas partes ab Origene fuisse adductos, cum antea Ethnicorum erroribus fuissent impliciti, censuit Halloxius. Illexit eum in hanc sententiam Hieronymus, cujus illa verba sunt: *Quorum cum egregiam indolem vidisset Origenes, eos ad Philosophiam cohortatus est; in qua paulatim Christi fidem subintro-*

ducem, sui quoque sectatores reddidit. Hæc Hieronymus, ut alia fere libri hujus omnia, sum-

fit ex Eusebio, qui sic habet: ὁ δὲ ἀμφὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ μαθηματα διηνεὶς ἠπιομεθῆς, οἷον

οὐκ ἔστιν ἄλλοις ἐκείνῳ ἕνεκα, τῆς ἀρετῆς ἀρετῆς τῶν ἁγίων ἀποστολῶν ἀπὸ τῶν ἀποστόλων ἀποβῆναι

Orig. Tom.
6. in Job. 1.
29.

Epiph. her.
64. cap. 3.
De pond.
et mens.
cap. 12.

Petavi. A.
numerali ad
Epiph. her.
64. cap. 3.
Hallox. in
Notat. ad
Orig. defenf.
1. cap. 7.

Socrates lib.
4. cap. 17.

Hall. Orig.
defenf. lib.
1. c. 14. & l.
4. quæst. 10.
Hieron. de
script. Eccl.
in Theodoro.
Euseb. lib.
6. hist. c. 30.

Quos in Graecis, Romanasque disciplinas vehementer incensos, injecto illis amore Philosophiae, à priori- A
 bus studiis ad divinaram rerum meditationem ut transirent, adhoritatus est. Iam vero manifestus est
 boni Hieronymi error, quem apertius etiam redarguit Gregorius ipse Thaumaturgus, B
 testis locuples, qui multo ante ad agnitionem veritatis venisse se profiteretur, quam ad Ori-
 genem accessisset. Redarguit & Gregorius Nyssenus, eumque ex variis & incertis Ethni-
 corum Philosophorum de Deo sententijs veri Dei notitiam hausisse testificatur. Mirum
 vero scripsisse Bedam literis institutos ab Origene Gregorium, & Athenodorum, impe-
 rante Gordiano: mirum quoque existimasse Casaubonum, diligentissimum certe virum,
 per annos ipsos octo Origeni operam dedisse Gregorium, vel Ispretis, vel inconsultis Eu-
 febio, & Hieronymo, qui quinquennium duntaxat assignant. Homini nempe valde alio-
 qui perspicaci imposuit locus iste Gregorij ipsius: ἀλλὰ ἡ οὐκ αἰσίου μοι χροῖον. ἔστι γὰρ, ὅτι B
 ἢ ἐν αὐτῷ εἰπὼς π, ἢ γὰρ δόξον πνὰ μέγαν ἢ μικρὸν ἔλας τῆς χροῖου. ἢ τὰ ἀπὸ ἕκαστου οὗ ἰσθ
 γὰρ ὅτι ἢ λέγοντι, ἢ κ, δημοσία, πρῶτον μὲν λέγοντι κ, ἀγωνιστικοῦ ἀπαρχοῦ, ἢ π μὴ ἔρ Σου-
 μασιον πύτων ἀπὸ ἑρῶν ἔρ τὴν καλῶν εἰδοσῶν ἀσασαμῶν. Ab octo annis sermonem nullum
 vel scripsisse se vel recitasse agnoscit, neque quemquam recitantem audisse, praeterquam
 admirandos illos viros, verè Philosophiae amatores, condiscipulos nempe suos, Origenis
 itidem auditores. Minime vero se illos dicentes per octennium audisse significat, sed
 non alium quemquam per octennium audisse. Scribit Nicephorus Dionysium, eum qui
 Heraclæ & in Schola & in Episcopatu Alexandrino successor fuit, hoc tempore etiam
 Adamantio præceptore esse usum. Eusebius certe, quem unum hic videtur assecutus Ni-
 cephorus, Dionysium Alexandriae Origenis auditorem fuisse docet; Caesarea vero fuisse C
 iudem, id vero apud eum nusquam reperias. At non docendo solum, sed scribendo etiam
 pro more suo publice professe in hoc Caesariensi secessu Origenes fatagebat: Isaia: quip-
 pe & Ezechielis vaticinia tunc commentarijs illustravit.

Greg. Thau-
 mat. in Non-
 cap. in Orig.
 Greg. Nyss.
 in vit. Gre-
 gorij Thaum.
 Beda De sex-
 ariat. mudi.
 in Gordiano.
 Casaub. in
 Not. ad Pa-
 trolog. Gregor.
 Thaumaturg.
 Greg. Thau-
 mat. in Paneg.

CAPVT TERTIVM.

I. Alexandro Severo succedit Maximinus. Sexta persecutio. II. Gregorius & Athe-
 nodorus Neocesaream repetunt. Origenes Caesaream Cappadociae ad Firmilianum confugit, D
 latet apud Iulianam, III. Hexapla inchoat, IV. Scribit librum De martyrio. V. Maxi-
 minus perit, succedit Gordianus. VI. Origenes iterum Athenas proficiscitur, Ambrosium
 obiter adit Nicomedia, Athenis absolvit Commentarios suos in Iohannem & in Ezechie-
 lem, alios inchoat in Canticum Cantic. VII. Caesaream Stratonis repetit, Commentarios
 in Canticum absolvit, Firmilianum iterum in disciplinam recipit, VIII. ad convincendam
 Berylli haeresim Bostram accersitur, in Palaestinam redit. IX. Obiit Gordianus, succedit Phi-
 lippus. X. Vtrum à Dionysio Alexandrino oppugnatus fuerit Origenes. XI. Origenes se-
 xagenario major scribit contra Celsum, in Matthaum, & in xij Prophetas; item immu- E
 meras Epistolas. XII. Vtrum Philippus Imperator fuerit Christianus. XIII. Homiliae suas
 tum primum excipi patitur Origenes, fidei suae professionem mittit ad Fabianum Papam,
 & alios Episcopos, XIV. Vocatur ad Concilium adversus Arabum haeresim, scribit ad-
 versus Hellesaitas, Apellitas profligat.

I. DVM his intentum animum habet Adamantius, caesus est cum Mammea matre
 Alexander Severus, post administratum annis tredecim singulari continentia &
 aequitate imperium. Sceleris auctor Maximinus, homo gente ac moribus barba- F
 rus, in demortui locum suffectus est; cui nec obtulisse mortem, & in ejus dignitatem in-
 volasse contentus, piam optimi Imperatoris familiam, & quoscumque caros dum esset in
 vivis habuerat, ferino ritu devexare aggressus est; ac Christianos potissimum. Quos cum
 esse fuisset passus Alexander, funditus delere Maximinus optavit. Bellum atrox itaque Ec-
 clesiae inferetur, neglectoque Christianorum vulgo, Sacerdotes morti ac supplicio desti-
 nantur, ut detractis columnis labefacta aedes corrueret. Id, vel ob unum maxime Origenem,
 consilij fuisse susceptum refert Orosius, & post eum Beda, Freculphus, & Marianus
 Scotus; idcirco, opinor, quod hujus praecipue pietate, scriptis, concionibus, & exemplo
 Christiana fides magnum jam incrementum accepisset, & porro captura videretur.
 II. Ingruenti periculo fuga se subduxit Origenes, cum paulo ante Gregorium, & Athe-
 nodorum post exactos in exhedris suis annos quinque in patriam redituros à se amisisset.
 Et tum

Oros. lib 7
 cap. 19.
 Freculph.
 Chron. Tom
 2. lib 3. c. 1
 Mar. Scot
 ad A. C. 359
 Beda De sex-
 ariat. b. in
 Maximino.